

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl samosoudcem Mgr. Radimem Kadlčákem ve věci

žalobců: a) S. A., narozená X
b) Y. A., narozený X
c) nezl. K. A., narozený X
d) nezl. H. A., narozená X
e) B. A., narozená X
f) nezl. H. A., narozený X

všichni státní příslušnost Turecko

všichni t. č. pobyt v Zařízení pro zajištění cizinců Bělá – Jezová, Jezová 1501,
294 21 Bělá pod Bezdězem

všichni zastoupeni Organizací pro pomoc uprchlíkům, z. s.
sídlem Poděbradská 5, 190 00 Praha 5

proti

žalované: Policie České republiky, Krajské ředitelství policie Ústeckého kraje, odbor
cizinecké policie, oddělení pobytové kontroly, pátrání a eskort
sídlem Masarykova 925/27, 400 01 Ústí nad Labem

o žalobě proti rozhodnutím žalované ze dne 16. 11. 2024, č. j. KRPU-167992-38/ČJ-2024-040022-ZZC, a č. j. KRPU-167977-42/ČJ-2024-040022-ZZC, a ze dne 17. 11. 2024, č. j. KRPU-168015-59/ČJ-2024-040022

takto:

I. Žaloba se **zamítá**.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

Odůvodnění:

1. Žalobci se společnou žalobou domáhali zrušení rozhodnutí žalované ze dne 16. 11. 2024, č. j. KRPU-167992-38/ČJ-2024-040022-ZZC, a č. j. KRPU-167977-42/ČJ-2024-040022-ZZC, a ze dne 17. 11. 2024, č. j. KRPU-168015-59/ČJ-2024-040022, kterými bylo rozhodnuto o tom, že se žalobcům a), b) a e) podle § 129 odst. 7 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), prodlužuje doba trvání zajištění za účelem jejich předání podle přímo použitelného právního předpisu Evropské unie, jímž je nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013 ze dne 26. 6. 2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států (dále jen „nařízení č. 604/2013“), o 20 dnů od uplynutí doby trvání zajištění stanovené rozhodnutím žalované ze dne 20. 9. 2024, č. j. KRPU-167992-16/ČJ-2024-040022-ZZC, a prodloužené rozhodnutím ze dne 15. 10. 2024, č. j. KRPU-167992-29/ČJ-2024-040022-ZZC [žalobkyně a)], rozhodnutím žalované ze dne 20. 9. 2024, č. j. KRPU-167977-20/ČJ-2024-040022-ZZC, a prodloužené rozhodnutím ze dne 15. 10. 2024, č. j. KRPU-167977-34/ČJ-2024-040022-ZZC [žalobce b)], rozhodnutím žalované ze dne 20. 9. 2024, č. j. KRPU-168015-29/ČJ-2024-040022, a prodloužené rozhodnutím ze dne 18. 10. 2024, č. j. KRPU-168015-52/ČJ-2024-040022 [žalobkyně e)]. Celková doba zajištění se přitom dle napadených rozhodnutí počítá od okamžiku prvotního omezení osobní svobody. Současně bylo napadenými rozhodnutími konstatováno, že doba zajištění ve vztahu k žalobcům a) a b) uplyne dne 10. 12. 2024 a ve vztahu k žalobkyni e) dne 12. 12. 2024.

Žaloba

2. V podané žalobě žalobci předně namítli, že byli napadenými rozhodnutími zkráceni na svých právech. K tomu poukázali na § 3, § 50 odst. 2, 3 a 4, § 52, § 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), čl. 3 a čl. 37 písm. b) Úmluvy o právech dítěte, čl. 3 a čl. 5 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, § 124 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců a čl. 8 odst. 2 Listiny základních práv a svobod.
3. K samotnému meritu žaloby pak úvodem zdůraznili, že zajištění představuje jeden z nejzásadnějších zásahů do ústavním pořádkem garantovaných práv, zejména na osobní svobodu a svobodu pohybu. V tomto ohledu namítli, že žalovaná v napadených rozhodnutích dostatečným způsobem nezohlednila nejlepší zájem dětí ve vztahu k nezletilým žalobcům c), d) a f). Připomněli, že dle výkladu stanoviska Výboru OSN pro práva dítěte k Úmluvě o právech dítěte nemůže být dítě nikdy omezeno na osobní svobodě pouze z důvodu jeho pobytového stavu, resp. pobytového stavu jeho rodičů nebo zletilých příbuzných. Výbory OSN přitom přímo České republice opakovaně doporučily praxi zajišťování dětí okamžitě ukončit. Dle žalobců je Česká republika vázána nikoliv jen Úmluvou o právech dítěte, ale i navazujícími výkladovými stanovisky. Napadená rozhodnutí o prodloužení doby trvání zajištění žalobců tak nemohla být dle jejich názoru vůbec vydána.
4. Dále žalobci uvedli, že i podle Evropského soudu pro lidská práva je zajištění dítěte doprovázeného rodinnými příslušníky možné pouze za velmi výjimečných okolností a jen na nezbytně nutnou dobu (tj. několika dnů), při posouzení tří kumulativních faktorů: a) věku dítěte, b) délky zajištění a c) podmínek zajištění. Déle trvající zbavení osobní svobody v prostředí imigrační detence dle žalobců dětem způsobuje pocity přesahující práh Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z..

závažnosti podle čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Napadená rozhodnutí tedy nemohou obstát, neboť se žalovaná jejich dopadem na práva nezletilých žalobců c), d) a f) dostatečným způsobem nezabývala, a to zejména z hlediska délky zajištění, která je nepřiměřená. Žalovaná se poté nezabývala ani nejlepším zájmem dětí v kontextu alternativ k zajištění a možnostem realizace transferu s vazbou na skutečnosti, které žalobce vedly k opuštění domovské země. Žalovaná se tak v napadených rozhodnutích důkladně nezabývala nejlepším zájmem dětí.

5. Následně žalobci namítli, že žalovaná porušila § 129 odst. 1 zákona o pobytu cizinců ve spojení s čl. 8 odst. 2 Listiny základních práv a svobod a čl. 5 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, jelikož se nezabývala tím, zda je naplnění účelu zajištění alespoň potenciálně možné. Ve vztahu k Chorvatsku přitom žalobci poukázali na Zprávu ECRE/AIDA Country Report – Croatia 2023, dle které bylo v praxi realizováno toliko 897 transferů do Chorvatska. Z České republiky nebyl uveden žádný realizovaný transfer. Pravděpodobnost, že k realizaci účelu zajištění v dané věci dojde, je tak dle žalobců statisticky kolem 2 až 3 %. Žalobci též uvedli, že dle odkazované Zprávy ECRE/AIDA se v minulosti, v rozporu s tím, co uvádí žalovaná, proti předávání nezletilých do Chorvatska vyslovily soudy několika zemí Evropské unie (konkrétně Dánská odvolací komise pro uprchlíky, Správní soud v Braunschweigu, Okresní soud v Haagu). Žalovaná se také neměla řádně vypořádat s námitkami žalobců vůči přijímacím podmínkám v Chorvatsku, které v průběhu řízení uplatnila žalobkyně a), když popsala, že žalobci dostali jídlo a pití, ale bydlení bylo hrozné (tj. byty s rozbitými okny, špinavé a se štěnicemi), a tudíž se do Chorvatska vrátit nechťeli.
6. Stran posouzení možnosti realizace transferu žalovaná neměla dle žalobců zohlednit ani to, že se v případě žalobců c), d) a f) jednalo o děti. K tomu žalobci odkázali na závěry plynoucí z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 2. 2021, č. j. 5 Azs 166/2020-54. Rozhodnutí žalované tak žalobci označili za nepřezkoumatelné i z důvodu, že žalovaná vycházela z obecných informací o stavu azylového řízení v Chorvatsku, aniž by reflektovala situaci rodin s dětmi. Zohledněna nebyla ani skutečnost, že je v případě Chorvatska silně narušen princip vzájemné důvěry, a to vzhledem k dlouhodobé politice zatlačování.
7. Závěrem žalobci poukázali na fakt, že pro řešení jejich situace měla žalovaná k dispozici alternativu, neboť mohli být po dobu řízení o předání umístění v pobytovém středisku. Jelikož se v případě žalobců c), d) a f) jednalo o děti, měla žalovaná přistoupit k uplatnění mírnějšího opatření dle § 123 odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců. Případně měla žalovaná neuložení této alternativy řádně odůvodnit, což však v napadených rozhodnutích neučinila.

Vyjádření žalované k žalobě

8. Žalovaná ve svém vyjádření úvodem zrekapitulovala dosavadní průběh dané věci, přičemž upozornila na zjištění, že žalobci již dříve požádali o mezinárodní ochranu v Chorvatsku. Zmínila též, že dne 9. [žalobci a) a b)] a 11. [žalobkyně e)] 10. 2024 obdržela informaci o tom, že Chorvatsko přijalo svoji odpovědnost a zaslalo souhlas s převzetím žalobců zpět, přičemž byla požádána o prodloužení zajištění žalobců. Rozhodnutí o přemístění poté bylo žalobcům doručeno dne 23. 10. 2024 a tito proti němu podali žalobu včetně žádosti o přiznání odkladného účinku. Dublinské středisko proto žalovanou požádalo o prodloužení zajištění žalobců. Dále žalovaná uvedla, že k zajištění došlo pouze v případě dospělých osob, nikoliv dětí, které byly toliko společně umístěny v zařízení pro zajištění cizinců v postavení společně ubytovaných osob, a to za příznivých podmínek. Žalovaná tedy přistoupila pouze Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z..

k umístění a společnému ubytování všech nezletilých žalobců v souladu s § 140 zákona o pobytu cizinců. Následně doplnila, že žalobci byli zajištěni na místě kontroly, neboť neoprávněně vstoupili na území České republiky v úkrytu (obytném vozidle) bez cestovního dokladu a bez platného oprávnění k pobytu. Zajištění dle § 129 zákona o pobytu cizinců pak mělo právní oporu i v nařízení č. 604/2013. Žalovaná dále uvedla, že cizinci nemají právo na vstup na území České republiky a nemají zaručeno ani subjektivní právo na pobyt na území České republiky, s výjimkou občanů Evropské unie. Žalobci nikdy nezískali oprávnění ke vstupu a pobytu na území České republiky, jelikož nedisponovali žádnými cestovními doklady ani žádnými oprávněními k pobytu. Nelegálnost jejich vstupu a pobytu na území ostatně sami potvrdili, když cestovali do Německa za pomoci převaděče (za úplatu) v úkrytu obytné části vozidla.

9. Žalovaná si ve věci byla plně vědoma toho, že umístění nezletilých žalobců do zařízení pro zajištění cizinců společně s jejich zákonnými zástupci bylo *de facto* jejich zbavením osobní svobody, avšak v kontextu okolností projednávaného případu neměla jinou možnost. Žalobci nelegálním způsobem za pomoci převaděče (za úplatu) a v úkrytu překročili hranice České republiky, ačkoliv jsou v Chorvatsku žadateli o mezinárodní ochranu. Institutu žádosti o mezinárodní ochranu Chorvatska přitom chtěli zneužít k zajištění si další nelegální cesty přes státy Evropy do Německa (tj. cíle jejich cesty). Žalobci též uvedli, že se do Chorvatska vrátit nechťejí, neboť chtějí žít v Německu. Z jejich dosavadního jednání tak byl žalované zcela zřejmý úmysl žalobců, a to dostat se za každou cenu do Německa, přičemž žalobci nerespektovali platné právní předpisy upravující vstup a pobyt občanů třetích zemí v Evropské unii. Žalovaná tedy nezletilé žalobce ubytovala v zařízení pro zajištění cizinců společně s jejich zajištěnými dospělými zástupci, a to při dodržení zásady na zachování celistvosti rodiny. Sami žalobci pak s touto variantou souhlasili a vyslovili přání zůstat pohromadě. Žalovaná uvedla, že nemůže přebírat odpovědnost zákonných zástupců nezletilých žalobců a tolerovat jejich nezákonná jednání s odkazem na nejlepší zájem dítěte.
10. Následně žalovaná připomněla, že Zařízení pro zajištění cizinců Bělá – Jezová je speciálně uzpůsobeno tak, aby splňovalo podmínky pro umístění rodin a nezletilých cizinců bez doprovodu. Žalovaná proto již v napadených rozhodnutích vyhodnotila, že je Zařízení pro zajištění cizinců Bělá – Jezová vhodným pro umístění a ubytování nezletilých žalobců společně se zajištěnými dospělými žalobci.
11. Žalovaná též připomněla, že si v dané věci opatřila Zprávu Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky, ze dne 16. 8. 2023, týkající se azylového systému Chorvatska, kterou učinila podkladem pro vydání napadených rozhodnutí. Nadepsaná zpráva, která je součástí správních spisů, pak dle žalované vychází ze stejného zdroje jako žalobci citované úryvky ze Zprávy ECRE/AIDA. K tomu žalovaná v podrobnostech odkázala na odůvodnění napadených rozhodnutí.
12. Závěrem žalovaná uvedla, že žalobci žádost o mezinárodní ochranu Chorvatska zneužili k pokračování v další nelegální (organizované) cestě do Německa, a to za vědomého porušování právních předpisů o vstupu a pobytu cizinců na území Evropské unie. Žalobci též uvedli, že v případě jejich propuštění, resp. nezajištění v zařízení pro zajištění cizinců, budou vědomě nelegálně cestovat do Německa. Vzhledem k tomu žalovaná neuložila zvláštní opatření za účelem vycestování, neboť je u všech žalobců zcela zřejmé, že mají nadále v úmyslu neoprávněně vstoupit na území Německa. Již v napadených rozhodnutích žalovaná v případě žalobců odůvodnila nemožnost využití zvláštního opatření za účelem vycestování, jakož i existenci vážného nebezpečí jejich útěku.

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z..

13. S ohledem na vše popsané tak žalovaná navrhla podanou žalobu zamítnout.

Posouzení věci soudem

14. Soud o věci samé rozhodl bez jednání dle § 172 odst. 5 zákona o pobytu cizinců, jelikož účastníci řízení v zákonné pětidenní lhůtě po podání žaloby nenavrhli projednání věci při ústním jednání a soud nepovažoval nařízení ústního jednání za nezbytné.
15. Nejdříve se soud zabýval otázkou aktivní procesní legitimace nezletilých žalobců c), d) a f), neboť tito nebyli adresáty napadených rozhodnutí. Právo podat proti rozhodnutí žalobu přitom má ten, kdo tvrdí, že se napadené rozhodnutí negativně projevilo v jeho právní sféře [§ 65 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“)]. Judikatura správních soudů a Ústavního soudu obecně vychází z toho, že rozhodnutím o zajištění dospělého příbuzného (zákonného zástupce), resp. o prodloužení doby trvání zajištění, dochází i k zásahu do právní sféry nezletilého cizince, je-li spolu s ním ubytován v zařízení pro zajištění cizinců. Nezletilí cizinci tak fakticky sdílí stejný režim jako jejich zákonní zástupci, čímž jsou sami zbaveni osobní svobody (srov. nálezy Ústavního soudu ze dne 10. 5. 2017, sp. zn. III. ÚS 3289/14, nebo např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 6. 2023, č. j. 2 Azs 275/2022-34, ze dne 21. 3. 2019, č. j. 10 Azs 316/2018-60, či ze dne 17. 5. 2022, č. j. 7 Azs 324/2021-55). Žalobci c), d) a f) tedy byli aktivně legitimováni k podání předmětné žaloby.
16. Napadená rozhodnutí žalované pak soud přezkoumal v řízení podle části třetí hlavy druhé prvního dílu s. ř. s., který vychází z dispoziční zásady vyjádřené v § 71 odst. 1 písm. c), písm. d), odst. 2 věť druhé a třetí a v § 75 odst. 2 věť první s. ř. s. Z této zásady vyplývá, že soud přezkoumává zákonnost rozhodnutí správního orgánu pouze v rozsahu, který žalobce uplatnil v žalobě nebo během patnáctidenní lhůty od doručení napadeného rozhodnutí ve smyslu § 172 odst. 4 věty první zákona o pobytu cizinců. Povinností žalobce je proto tvrdit, že rozhodnutí správního orgánu nebo jeho část odporuje konkrétnímu zákonnému ustanovení, a toto tvrzení zdůvodnit. Nad rámec žalobních bodů musí soud přihlédnout toliko k vadám napadeného rozhodnutí, k nimž je nutno přihlížet bez návrhu (a to i s ohledem na závěry rozsudku velkého senátu Soudního dvora Evropské unie ze dne 8. 11. 2022 o předběžné otázce ve spojených věcech C-704/20 a C-39/21, *Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid*) nebo které vyvolávají nicotnost napadeného rozhodnutí podle § 76 odst. 2 s. ř. s.
17. Na tomto místě soud předesílá, že po přezkoumání skutkového a právního stavu dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
18. Soud úvodem vlastního posouzení věci připomíná, že pouhý výčet zákonných ustanovení, které měla žalovaná dle žalobců porušit, nelze považovat za řádně uplatněné žalobní body. K tomu lze odkázat např. na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 5. 2018, č. j. 6 Azs 88/2018-38, v němž bylo s odkazem na rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 12. 2005, č. j. 2 Azs 92/2005-58, konstatováno, že prostý výčet zákonných ustanovení, s nimiž mělo být napadené rozhodnutí dle názoru žalobce v rozporu, nelze považovat za žalobní body.
19. Následně se soud zabýval stěžejním argumentem žalobců, kterým byla v řešeném případě námitka upozorňující na to, že žalobci c), d) a f) jsou nezletilí, přičemž bylo pochybením žalované, pokud tuto skutečnost v rámci napadených rozhodnutí řádně nereflektovala, resp. nehodnotila nejlepší zájem dítěte, a to i s ohledem na možnost předání žalobců do Chorvatska.

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z..

20. V této souvislosti soud předně odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 3. 2019, č. j. 10 Azs 316/2018-60, v němž bylo mj. vysloveno, že „[z]ajištění dítěte tedy není vyloučeno, je však podřízeno přísnějším podmínkám než zajištění zletilých cizinců. Právní předpisy v této souvislosti opakovaně zdůrazňují nejlepší zájem dítěte. (...) Podle čl. 3 odst. 1 Úmluvy o právech dítěte zájem dítěte musí být předním hlediskem při jakékoli činnosti týkající se dětí, ať už uskutečňované veřejnými nebo soukromými zařízeními sociální péče, soudy, správními nebo zákonodárnymi orgány. (...) Ani judikatura Evropského soudu pro lidská práva (ESLP), vykládající Úmluvu o ochraně lidských práv a základních svobod (č. 209/1992 Sb., dále též jen „Úmluva“), obecně nevylučuje zajištění nezletilých cizinců. Například v rozsudku ze dne 12. 7. 2016 ve věci *A. M. a ostatní proti Francii*, č. 24587/12, ESLP zdůraznil, že „[p]řítomnost dětí doprovázejících své rodiče v zařízení pro zajištění cizinců bude v souladu s čl. 5 odst. 1 písm. f) Úmluvy jen tehdy, pokud vnitrostátní orgány prokáží, že k tomuto krajnímu řešení přistoupily až poté, co s ohledem na konkrétní individuální okolnosti případu ověřily, že jiné opatření, které méně zasahuje do osobní svobody, není možné přijmout“. (...) V daném případě ESLP neshledal porušení čl. 5 Úmluvy (právo na svobodu a osobní bezpečnost), protože vnitrostátní orgány účinně zkoumaly, zda je zajištění rodiny skutečně nejzazším opatřením, které nelze nahradit jiným opatřením, jež by bylo méně omezující (svá rozhodnutí opřely o tři důvody – odmítnutí stěžovatelky kontaktovat cizineckou policii za účelem zorganizování odjezdu, absence dokladu totožnosti stěžovatelky a nejistý a dočasný charakter ubytování rodiny). Zajištění proběhlo v souladu se zákonem a sledovalo legitimní cíl boje proti nelegální imigraci a kontroly vstupu a pobytu cizinců na území státu. Ohledně přiměřenosti zajištění ESLP zdůraznil, že při hledání rovnováhy mezi zajištěním ochrany veřejného zájmu a individuálních práv je nutné zohlednit též další mezinárodní smlouvy, zejména Úmluvu o právech dítěte. Státy proto musí sladit imigrační politiku s ochranou základních práv. Při rozhodování o zajištění musí vnitrostátní orgány přihlížet k nejlepšímu zájmu dítěte; tento princip musí být při jakémkoli rozhodování týkajícím se dětí rozhodujícím faktorem. Nejlepší zájem dítěte přitom vyžaduje, aby byla v největší možné míře zachována jednota rodiny a k zajištění bylo přistoupeno až k jako poslednímu možnému opatření poté, co byly prověřeny všechny jeho možné alternativy. V případech zajištění rodin s dětmi je třeba zkoumat, zda u stěžovatelů existuje zvláštní riziko útěku, které činí zajištění nezbytným, zda byly zvažovány alternativy k zajištění a zda příslušné orgány vyvinuly veškeré úsilí k urychlené realizaci vyhoštění, které by zkrátilo dobu zajištění na minimum. ESLP však v této věci dovodil porušení čl. 3 Úmluvy (zákaz nelidského či ponižujícího zacházení), ovšem s ohledem na charakter zařízení, kde se děti nacházely. NSS podotýká, že v této věci řešil ESLP umístění dětí ve věku 4 měsíců a 2,5 roku do zařízení pro zajištění cizinců spolu s jejich matkou. ESLP připomněl, že v minulosti opakovaně shledal porušení čl. 3 Úmluvy ve vztahu k zajištění dětí doprovázejících své rodiče (*Kanagaratnam a ostatní proti Belgii*, č. 15297/09, rozsudek ze dne 13. 12. 2011; *Muskhadzhiyeva a ostatní proti Belgii*, č. 41442/07, rozsudek ze dne 19. 1. 2010; a *Popov proti Francii*, č. 39472/07 a 39474/07, rozsudek ze dne 19. 1. 2012) z důvodu společného působení tří faktorů: „nízkého věku dětí, délky zajištění a neuzpůsobeného typu zařízení“. Dále ESLP uvedl, že z článku 3 Úmluvy pro státy vyplývá povinnost poskytnout dětem ochranu přijetím adekvátních opatření. Navíc je třeba mít na paměti extrémní zranitelnost dětí, která převládá nad jejich právním postavením osob, které vstoupily na území státu nelegálně. Směrnice Evropské unie ostatně též děti řadí mezi zranitelné skupiny osob, které vyžadují zvláštní pozornost ze strany příslušných orgánů. (...) Porušení povinností ze strany členských států Rady Evropy se zpravidla dělo ve vztahu k velmi malým dětem. Zajištění dětí však ani tady neporušuje čl. 3 Úmluvy automaticky, jak se snad domnívají stěžovatelé, ale vždy se zřetelem na konkrétní okolnosti případu (srov. k tomu nedávno též např. *S. F. a ostatní proti Bulharsku*, č. 8138/16, rozsudek ze 7. 12. 2017). Např. v případě *Muskhadzhiyeva a ostatní proti Belgii* bylo stěžovatelům

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z..

sedm měsíců, tři a půl roku, pět let a sedm let; zadržení byli po dobu jednoho měsíce. ESLP vzal v potaz jejich věk, délku zadržení, skutečnost, že detenční zařízení nebylo vhodné pro děti, a též lékařskou zprávu, že děti měly v důsledku pobytu v detenčním centru závažné psychologické problémy. Právě tyto okolnosti odůvodnily porušení čl. 3 Úmluvy. Stěžovatelé ve věci *Kanagaratnam a ostatní proti Belgii* byli naproti tomu podstatně starší: bylo jim třináct, jedenáct a osm let, a doba detence byla čtyři měsíce. ESLP zde vzal v potaz vyšší věk dětí, jakož i to, že zde nebyl žádný důkaz o stresu či jiné psychické újmě v zajišťovacím centru. Přesto ESLP dovodil porušení čl. 3, a to s ohledem na (a) nevhodnost detenčního centra pro děti, (b) děti byly zcela odděleny od otce, který byl zatčen na *Srí Lance*, (c) jejich matka, která s nimi byla zajištěna v centru, nebyla s to o děti náležitě pečovat, (d) délku detence. Instruktážní rovněž je, jak ESLP shrnul svou judikaturu proti Francii z roku 2016 – *R. M. a další proti Francii* (č. 33201/11, rozsudek ze dne 12. 7. 2016), *A. B. a další proti Francii* (č. 11593/12, rozsudek ze dne 12. 7. 2016), *shora cit. A. M. a ostatní proti Francii*, *R. K. a další proti Francii* (č. 68264/14, 12. 7. 2016) a *R. C. a V. C. proti Francii* (č. 76491/14, rozsudek ze dne 12. 7. 2016). V této pětici rozsudků proti Francii řešil ESLP stížnosti dětí mezi čtyřmi měsíci a čtyřmi roky, které byly zajištěny na dobu mezi sedmi a osmnácti dny. ESLP v těchto věcech upozornil na individuální okolnosti každého případu. Jedno zařízení bylo umístěno hned vedle přistávací dráhy letiště, takže byli stěžovatelé vystaveni vysokému hluku; v jiném zařízení nebyli děti dostatečně odděleni od části zařízení pro dospělé, byli vystaveni celodenním hlasitým hlášením z reproduktorů atd. (viz shrnutí ve věci *S. F. a další proti Bulharsku*, č. 8138/16, rozsudek ze dne 7. 12. 2017). Rozsudek ve věci *S. F. a další proti Bulharsku* se týkal zajištění v době vrcholící evropské migrační krize v roce 2015, šlo o zajištění pěti občanů Iráku, manželů a jejich tři synů, šestnáct let, jedenáct let a jeden a půl roku. ESLP jako porušení čl. 3 Úmluvy dovodil zajištění v detenčním centru ve *Vidinu*, kde po příjezdu byli stěžovatelé prohlédáni a následně zbaveni všech svých osobních věcí včetně plen, dětské lahve a mléka pro jejich roční dítě. Po umístění do cely nedostali žádné jídlo ani pití a nebylo jim dovoleno jít na toaletu. Protože v cele nebyla ani žádná nádoba, museli konat potřebu na podlahu. Podmínky panující v zajišťovacím zařízení byly celkově velmi špatné a nelze je považovat za vyhovující ani pro krátký pobyt pro děti ve věku rok a půl, jedenáct let a šestnáct let. ESLP rovněž zdůraznil, že ani masivní příliv migrantů nemůže stát zbavit povinnosti zajistit migrantům podmínky respektující jejich lidskou důstojnost. Situace extrémní složitosti, v níž se vnitrostátní orgány v těchto případech nacházejí, je jedním z faktorů, které je nutné zohlednit při posouzení, zda podmínky zajištění porušily článek 3 Úmluvy. Z této judikatury vychází ve své praxi též Ústavní soud. Podle něj na „zajištění dětí v imigračním kontextu jsou kladeny ještě přísnější požadavky s ohledem na vůdčí princip nejlepšího zájmu dítěte podle čl. 3 Úmluvy o právech dítěte. Ta nad rámec výše řečeného požaduje, aby ke zbavení osobní svobody bylo přistoupeno jako ke krajnímu opatření na nejkratší nutnou dobu. Přítomnost dětí doprovázejících své rodiče v zařízení pro zajištění cizinců bude v souladu s čl. 5 odst. 1 písm. f) Úmluvy jen tehdy, pokud vnitrostátní orgány prokáží, že k tomuto krajnímu řešení přistoupily až poté, co s ohledem na konkrétní individuální okolnosti případu ověřily, že jiné opatření, které méně zasahuje do osobní svobody, není možné přijmout“ [náleze ze dne 10. 5. 2017, sp. zn. III. ÚS 3289/14 (N 72/85 SbNU 277)].“

21. Zdejší soud pak ze shora citovaných závěrů plynoucích z judikatury Evropského soudu pro lidská práva, Ústavního soudu a Nejvyššího správního soudu vycházel při hodnocení nyní projednávaného případu.
22. Zároveň je třeba zmínit, že podle § 129 odst. 1 zákona o pobytu cizinců, nelze-li účinně uplatnit zvláštní opatření za účelem vycestování, policie zajistí na dobu nezbytně nutnou cizince, který neoprávněně vstoupil nebo pobýval na území, za účelem jeho předání podle mezinárodní smlouvy sjednané s jiným členským státem Evropské unie přede dnem 13. Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z..

ledna 2009 nebo přímo použitelného právního předpisu Evropské unie; policie na dobu nezbytně nutnou zajistí i provázeného cizince v případě, že jeho průvoz nelze z objektivních důvodů dokončit bez nutné přestávky. Dle odst. 7 téhož ustanovení dále platí, že policie v rozhodnutí o zajištění stanoví dobu trvání zajištění s přihlédnutím k předpokládané složitosti přípravy předání nebo průvozu cizince. Je-li to nezbytné k pokračování přípravy předání nebo průvozu, je policie oprávněna dobu trvání zajištění prodloužit, a to i opakovaně. V řízení o prodloužení doby trvání zajištění cizince za účelem předání nebo průvozu je vydání rozhodnutí prvním úkonem v řízení. Odvolání, obnova řízení ani přezkumné řízení nejsou přípustné.

23. Soud poté konstatuje, že se z napadených rozhodnutí ve věci jasně podává, že žalovaná formálně prodloužila dobu trvání zajištění pouze vůči zletilým žalobcům a), b) a e), přičemž nezletilí žalobci c), d) a f) s nimi jako se svými zákonnými zástupci byli v zařízení „ubytování“. Přesto lze konstatovat, že jakkoliv napadenými rozhodnutími žalované byly výslovně prodlouženy doby trvání zajištění pouze zletilých žalobců a), b) a e), stejné účinky měla tato rozhodnutí i na nezletilé žalobce c), d) a f), neboť v jejich důsledku zůstali umístěni v zařízení pro zajištění cizinců spolu se svými zletilými zákonnými zástupci. Nezletilí žalobci c), d) a f) tak za vyvstálé situace *de facto* sdíleli stejný režim jako jejich zákonní zástupci (srov. již odkazované rozsudky Evropského soudu pro lidská práva ve věcech A. B. a další proti Francii, R. K. a další proti Francii, nebo nález Ústavního soudu sp. zn. III. ÚS 3289/14).
24. Žalobci právě na tomto základě namítali protiústavnost svého zajištění, neboť to bylo dle jejich názoru v rozporu s nejlepším zájmem dítěte [tj. nezletilých žalobců c), d) a f)]. Jak přitom plyne z výše poukazované judikatury, zajištění dítěte není vyloučeno, je však podřízeno přísnějším podmínkám než zajištění zletilých cizinců. Právní předpisy totiž v této souvislosti opakovaně zdůrazňují nejlepší zájem dítěte. Ústavní soud pak s odvoláním na judikaturu Evropského soudu pro lidská práva ve svém nálezu ze dne 10. 5. 2017, sp. zn. III. ÚS 3289/14 uvedl, že *„[a]by bylo vůbec možné se zabývat špatným zacházením ve smyslu čl. 3 Úmluvy, musí napadené zacházení překročit minimální úroveň závažnosti. Její posouzení je relativní a závisí na všech okolnostech případu, jako je délka zacházení, jeho fyzické a psychické dopady na oběti, a v některých případech také na pohlaví, věk či zdravotní stav oběti. Se zbavením osobní svobody je nevyhnutelně spojena jistá míra utrpení či ponížení, stát proto musí zajistit, aby podmínky zbavení osobní svobody respektovaly lidskou důstojnost a aby osoby zbavené svobody nebyly vystaveny tísní nebo strádání o intenzitě přesahující nevyhnutelný stupeň utrpení, který je s detencí spojen a je jí vlastní.“* S ohledem na rozhodovací praxi Evropského soudu pro lidská práva je poté při rozhodování o detenci dětí třeba zvážit působení tří faktorů, a to nízkého věku dětí, délky zajištění a neuzpůsobeného typu zařízení. Žalovaná tedy musí vzít vždy do úvahy nejlepší zájem dítěte (čl. 3 Úmluvy o právech dítěte).
25. Nutno však v řešené věci uvést, že žalobci v žalobě neuvedli žádné konkrétní okolnosti, proč by prodloužení doby trvání jejich zajištění, zejména s ohledem na nezletilé žalobce c), d) a f), bylo ve smyslu nadepsaných judikатурních závěrů protiprávní, když za daných okolností toliko *a priori* vyloučili možnost vydání napadených rozhodnutí. Žalobci tedy ve své značně obecné argumentaci neupozornili na žádné negativní průvodní okolnosti jejich zajištění a následného prodloužení doby trvání tohoto zajištění, resp. nespecifikovali jakékoliv negativní dopady na nezletilé žalobce c), d) a f), ani nepopsali konkrétní důvody, proč by Zařízení pro zajištění cizinců Bělá – Jezová bylo nevhodné pro nezletilé osoby.
26. Soud v tomto ohledu podotýká, že z konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu plyne, že Zařízení pro zajištění cizinců Bělá – Jezová je zařízení i pro pobyt zranitelných Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z..

osob, resp. je vhodné též z hlediska ochrany nejlepšího zájmu dítěte, neboť je dostatečně vybaveno pro zajištění cizinců a pobyt nezletilých dětí (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 11. 2019, č. j. 6 Azs 170/2019-50, ze dne 27. 8. 2020, č. j. 4 Azs 461/2019-49, ze dne 21. 3. 2019, č. j. 10 Azs 316/2018-60, nebo ze dne 4. 4. 2019, č. j. 9 Azs 167/2018-72). Z výše odkazovaných rozsudků Nejvyššího správního soudu je zřejmé, že je v tomto konkrétním zařízení dostupná lékařská péče, že je v něm pro nezletilé připraveno zázemí, působí tam řada profesionálně vyškolených a vzdělaných sociálních pracovníků, kteří mají zkušenosti s prací s nezletilými, pomáhají jim překonávat traumata, podporují schopnost adaptace na nové prostředí, jejich rozvoj a integraci. Vychovatelé směřují své činnosti také k všestrannému rozvoji dětí, přičemž je vše přizpůsobeno věku dítěte a důraz je kladen na bezpečí klientů za současného zajištění péče psychologa. Ostatně i žalovaná v napadených rozhodnutích (viz str. 10 jejich odůvodnění) obsáhle popsala a zhodnotila podmínky panující v Zařízení pro zajištění cizinců Bělá – Jezová, když uvedla, že se jedná o zařízení primárně určené pro rodiny s dětmi. Současně zmínila, že jsou v tomto zařízení pro ubytování rodin s dětmi k dispozici samostatné pokoje ve zcela novém objektu. K dispozici je i adekvátní vybavení a zařízení dle věku dětí (např. dětská postýlka, přebalovací pult, vanička, hygienické prostředky a strava dle věku dítěte). Lékařská péče je dostupná rovněž pro dospělé i děti, a to s odpovídajícím vybavením a lékařským personálem. Zajištěna je v tomto zařízení též školní docházka a volnočasové aktivity (např. dětské centrum, hřiště, hračky a herní prvky), jakož i aktivity (výlety) pro děti mimo zařízení (např. návštěvy ZOO a aquaparku). Uvedené zařízení tak bylo žalovanou shledáno za nejlepší řešení, jak nezpřetrhat vazby žalobců jako rodinných příslušníků.

27. Zdejší soud má tedy za to, že žalovaná mimo jakoukoliv pochybnost zohlednila v rámci namítaného rozhodnutí o prodloužení doby trvání zajištění též umístění žalobců právě v Zařízení pro zajištění cizinců Bělá – Jezová, a to v kontextu toho, že jsou žalobci c), d) a f) nezletilí, přičemž vzala v potaz jejich nejlepší zájem spočívající v tom, aby zůstali se svými zákonnými zástupci a neopomněla se odpovídajícím způsobem vypořádat ani s otázkou způsobilosti daného zařízení pro pobyt dětí. Žalobci tudíž od sebe nebyli odděleni a žalovaná jim umožnila pobývat společně v zařízení určeném pro rodiny s dětmi, tj. v zařízení nepochybně vyšší kvality oproti běžným zařízením pro zajištění cizinců. Žalovaná tak vyhověla i doktrinálním požadavkům na nejlepší zájem dítěte plynoucím z Úmluvy o právech dítěte, neboť napadenými rozhodnutími zachovala rodinné vztahy žalobců setrváním celé (širší) rodiny v témže zařízení. Jak už také bylo výše uvedeno, žalovaná současně zohlednila i to, jaké služby jsou z hlediska péče o dítě, jeho ochrany a práva na dosažení nejlepší zdravotní péče pro žalobce v zařízení poskytovány a jaké možnosti v tomto zařízení budou mít.
28. K samotné délce prodloužení doby trvání zajištění soud rekapituluje, že tato byla v případě žalobců prodloužena o 20 dnů od uplynutí doby trvání zajištění stanovené předcházejícími rozhodnutími žalované, jak už tato byla dříve rekapitulována. Žalovaná při předmětném prodloužení doby trvání zajištění úvodem obsáhle popsala skutečnosti týkající se neoprávněného vstupu a pobytu žalobců na území České republiky a jejich žádosti o mezinárodní ochranu v Chorvatsku. Dále konstatovala rozhodnutí o prvotním zajištění žalobců a navazující rozhodnutí o (prvním) prodloužení tohoto zajištění. Poté v rámci namítaného prodloužení doby trvání zajištění žalobců uvedla, že jsou v posuzované věci aktivně činěny úkony směřující k účelu jejich zajištění – tj. k předání žalobců do státu odpovědného za konečné posouzení jejich žádosti o mezinárodní ochranu (Chorvatska). K tomu žalovaná popsala, že aktuálně vyčkává na rozhodnutí Krajského soudu v Praze stran žaloby žalobců směřující právě proti rozhodnutí o jejich přemístění, resp. bude-li vyloučen Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z..

odkladný účinek této žaloby. Žalovaná pak při prodloužení doby trvání zajištění zohlednila i následnou předpokládanou délku průběhu samotné realizace předání žalobců do Chorvatska, přičemž konstatovala, že je jejich předání na základě zjištěných okolností reálná v rámci stanovené doby. Žalovaná současně v tomto ohledu upozornila na to, že v dané fázi procesu přemístění žalobců postupovala plně v souladu s čl. 28 nařízení č. 604/2013 a § 125 odst. 1 zákona o pobytu cizinců, a to i s odkazem na závěr vyslovený v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 2. 2015, č. j. 7 Azs 11/2015-32, dle kterého „[z] čl. 28 odst. 3 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013 plyne, že správní orgán při rozhodování o zajištění cizince za účelem jeho přemístění a při prodlužování doby trvání zajištění musí stanovit dobu trvání zajištění tak, aby v žádném případě nemohl nastat rozpor s pododstavcem čtvrtým uvedeného ustanovení.“ Zároveň je třeba odkázat na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 4. 2021, č. j. 9 Azs 4/2021-39, v němž bylo konstatováno, že „[p]řemístění cizince nelze provést, pokud byla proti rozhodnutí o přemístění podána žaloba, která má odkladný účinek. Z tohoto důvodu lze lhůtu stanovenou k tomuto účelu začít počítat teprve od okamžiku, kdy je budoucí realizace přemístění v zásadě dohodnutá a zbývá vyřešit pouze způsob provedení přemístění, konkrétně ode dne, kdy skončil odkladný účinek (obdobně viz rozsudek SDEU ze dne 29. 1. 2009, ve věci Petrosian, C-19/08, bod 45).“ Ve spisové dokumentaci je přitom obsaženo sdělení Ministerstva vnitra o tom, že žalobci podali žalobu proti rozhodnutí o přemístění žalobců do odpovědného členského státu, přičemž byl současně podán i návrh na přiznání odkladného účinku poukazované žalobě. Uvedená maximální doba zajištění plynoucí z čl. 28 odst. 3 nařízení č. 604/2013 (a § 125 odst. 1 zákona o pobytu cizinců) tak byla žalovanou v dané fázi průběhu dublinského řízení se žalobci seznatelně respektována a ta současně odpovídajícím způsobem, který měl oporu v listinách založených ve správním spisu, vysvětlila, proč bylo třeba volit právě v napadených rozhodnutích stanovenou dobu (viz zejména str. 3 až 4 odůvodnění napadených rozhodnutí).

29. Zároveň je případným znovu konstatovat, že ačkoliv byly napadenými rozhodnutími výslovně prodlouženy doby trvání zajištění pouze ve vztahu ke zletilým žalobcům a), b) a e), stejné účinky měla tato rozhodnutí i na nezletilé žalobce c), d) a f). K tomu je nutno uvést, že žalovaná ve věci zjevně zohlednila skutečnost, že napadeným rozhodnutím budou nezletilí žalobci c), d) a f) fakticky nuceni setrvat ve stejném režimu jako zletilí žalobci a), b) a e), tedy v Zařízení pro zajištění cizinců Bělá – Jezová, což posuzovala právě v kontextu čl. 3 Úmluvy o právech dítěte. V této části žalovaná shledala, že žalobci budou v uvedeném zařízení umístěni společně, přičemž Zařízení pro zajištění cizinců Bělá – Jezová je k tomuto účelu uzpůsobeno. Je zde zcela nový objekt pro rodiny s dětmi s dostupným vybavením pro péči o děti všech věkových kategorií i pro trávení volného času pro rodiny (srov. též rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 11. 2019, č. j. 6 Azs 170/2019-50, nebo ze dne 27. 8. 2020, č. j. 4 Azs 461/2019-49). K dispozici jsou zde samostatné pokoje vybudované pro potřeby rodin, je dostupná lékařská péče pro dospělé i děti, je zajišťována i školní docházka a volnočasové aktivity (viz str. 10 odůvodnění napadených rozhodnutí). Dle soudu proto není důvodná námitka žalobců, že se žalovaná nezabývala dopadem napadených rozhodnutí zejména ve vztahu k nezletilým žalobcům c), d) a f).
30. Soud poté neshledal důvodnou ani námitku, že se žalovaná dostatečně nezabývala samotnou délkou prodloužení doby trvání zajištění s vazbou na nezletilé žalobce c), d) a f). Jak už bylo dříve popsáno, Evropský soud pro lidská práva ve své rozhodovací praxi při hodnocení zajištění nezletilých posuzoval současně tři rozhodující faktory: věk dětí, způsobilost místa pro pobyt dětí a délku zajištění.

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z..

31. V nyní projednávaném případě nicméně soud porušení výše uvedených požadavků neshledal. Ve věci totiž byla žalovanou náležitě hodnocena způsobilost místa zajištění pro pobyt dětí (rodiny žalobců), přičemž v tomto směru soud neshledal pochybení. V této souvislosti bylo třeba posoudit i délku prodloužení doby trvání zajištění, přičemž bylo žalovanou nepochybně přihlédnuto ke skutečnosti, že fakticky jsou spolu se zletilými žalobci a), b) a e) zajištěni i nezletilí žalobci c), d) a f). Žalovaná současně vycházela i z faktu, že žalobci nedisponovali cestovními doklady a platným oprávněním k pobytu na území, přičemž uvážila i nad konkrétními kroky v rámci druhé fáze dublinského řízení, které bude nutno učinit k realizaci předání žalobců do Chorvatska. Nelze tak souhlasit s tím, že by žalovaná při stanovení délky prodloužení doby trvání zajištění situaci nezletilých žalobců c), d) a f) nezohlednila.
32. V návaznosti na vše shora uvedené tak soud v projednávané věci nepovažoval z hlediska ochrany nejlepšího zájmu dítěte prodloužení doby trvání zajištění žalobců za nepřiměřené. V napadených rozhodnutích totiž byla práva žalobců dostatečně šetřena, a to z hlediska vhodnosti místa zajištění, jejich společného umístění, o což ostatně žalobci a), b) a e) také výslovně žádali, a možnosti vedení společného rodinného života. Nadto soud v tomto ohledu doplňuje, že zajistit hromadný převoz takovéto skupiny osob (širší rodiny) do cizího státu může být značně komplikovanější, než je tomu v případě jednotlivců. Soud, stejně jako žalovaná, si přitom byl vědom zranitelnosti nezletilých žalobců c), d) a f), avšak z provedených pohovorů jejich zákonných zástupců nevyplynulo, že by tito měli jakékoliv (specifické) problémy či potřeby, nebylo z nich zřejmé ani nic jiného, pro co by jejich zajištění, resp. prodloužení doby trvání zajištění, mohlo mít na žalobce závažnější negativní dopady. Dle soudu poté zůstává zásadní okolností i to, že v Zařízení pro zajištění cizinců Bělá – Jezová je umístěna celá širší rodina žalobců a prostředí zařízení je uzpůsobeno pro pobyt nezletilých. Prodloužení doby trvání zajištění tedy v kontextu právě projednávané věci dle soudu odpovídá požadavku na to, že musí být vždy co nejkratší, odpovídat efektivní práci žalované s transferem zajištěných, věku dětí a jejich individuální situaci.
33. Žalovaná také v rámci napadených rozhodnutí zvážila varianty zvláštních opatření za účelem vycestování žalobců z území a přistoupila k danému prodloužení doby trvání zajištění jako k poslední možnosti poté, co se jakákoliv jiná možnost ukázala pro tento případ nepoužitelná. Žalobci ostatně v žalobě ani netvrdili, že v jejich případě přicházela do úvahy některá z alternativ k zajištění stanovených zákonem o pobytu cizinců, jako je finanční záruka či jiné povinnosti cizinců (viz § 123b a § 123c zákona o pobytu cizinců). Namísto toho v žalobě značně povšechně tvrdili, že s ohledem na nejlepší zájem nezletilých žalobců c), d) a f) se žalovaná měla zabývat umístěním do pobytového střediska jako alternativy k zajištění.
34. Umístění žalobců do pobytového střediska pro žadatele o mezinárodní ochranu nicméně za vyvstalých okolností nebylo relevantní alternativou k umístění do Zařízení pro zajištění cizinců Bělá – Jezová, ostatně žádný z nich nebyl na území České republiky žadatelem o mezinárodní ochranu. Nutno též upozornit na fakt, že zákon o pobytu cizinců s takovou alternativou výslovně nepočítá, a žalovaná tak nemá kompetenci k umístění cizince do jiného zařízení než do zařízení pro zajištění cizinců. Jelikož tedy nešlo o alternativu, nemusela se touto otázkou ani žalovaná v napadených rozhodnutích zvláště zabývat (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 4. 2020, č. j. 9 Azs 156/2019-68, přičemž ústavní stížnost proti tomuto rozsudku byla odmítnuta usnesením Ústavního soudu ze dne 22. 6. 2021, sp. zn. IV. ÚS 1721/20). Žalovaná přitom v namítaných rozhodnutích jasně vysvětlila, jak už bylo soudem dříve popsáno, proč shledala Zařízení pro zajištění cizinců

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z..

Bělá – Jezová pro nezletilé žalobce c), d) a f) za vhodné z hlediska ochrany nejlepšího zájmu dítěte (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 11. 2019, č. j. 6 Azs 170/2019-50, ze dne 27. 8. 2020, č. j. 4 Azs 461/2019-49, nebo ze dne 4. 4. 2019, č. j. 9 Azs 167/2018-72).

35. Soud pak ve shodě se žalovanou vyhodnotil, že v případě žalobců uložení žádného ze zvláštních opatření nepřipadalo v úvahu, přičemž při uložení některého z těchto zvláštních opatření by naopak s největší pravděpodobností došlo ke zmaření realizace předání žalobců do Chorvatska. Toliko žalobci a) a b) totiž disponovali finanční hotovostí, avšak pouze malou (viz úřední záznamy o podání vysvětlení ze dne 19. 9. 2024 včetně seznamů dočasně zadržených věcí a finančních prostředků), žalobci též výslovně sdělili, že na území České republiky neznají nikoho, kdo by za ně složil finanční záruku či jim zajistil ubytování. Žalobci také neměli nijak vyřešenu pobytovou situaci na území České republiky, nadto ani nedisponovali cestovními doklady, přičemž zde neměli ani žádné (relevantní) vazby. Žalovaná současně upozornila na pobytovou historii žalobců na území států Evropské unie, když tito nerespektovali povinnost setrvat na území Chorvatska do skončení jejich azylového řízení, a namísto toho svévolně vycestovali (navíc za využití služeb převaděčů) s úmyslem dostat se do Německa. Připomněla také fakt, že žalobci výslovně uvedli, že cílem jejich cesty je Německo, a v případě propuštění ze zajištění tedy budou pokračovat do této cílové země, ačkoliv nejsou držiteli platných cestovních dokladů ani oprávnění k pobytu. Za těchto okolností se soud ztotožnil s hodnocením žalované, že ve věci nebylo možno uplatnit zvláštní opatření za účelem vycestování žalobců z území podle § 123b zákona o pobytu cizinců (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2020, č. j. 7 Azs 4/2020-59). Obecnou žalobní argumentaci týkající se možnosti uložení zvláštních opatření za účelem vycestování proto soud nepovažoval za opodstatněnou.
36. V žalobě bylo též namítnuto, že se žalovaná nezabývala možností realizace transferu nezletilých žalobců c), d) a f) a že byl nedostatečně hodnocen azylový systém Chorvatska v kontextu situace rodin s dětmi.
37. K tomu soud považuje za nutné předně poukázat na obsah podání vysvětlení zletilých žalobců a), b) a e), kteří uvedli, že jim na území Chorvatska nic nehrozí, ale nechtějí se tam vrátit, neboť je jejich cílem pouze Německo. Žádné relevantní negativní zkušenosti s azylovým řízením v Chorvatsku tudíž nesdělili, ani nepoukázali na žádné systémové nedostatky azylového řízení v Chorvatsku.
38. Soud pak v této souvislosti odkazuje na judikaturu Nejvyššího správního soudu, který se opakovaně vyjádřil k míře, v jaké se žalovaná musí zabývat otázkou systémových nedostatků azylového řízení ve státě, do kterého má být cizinec předán. Stěžejním je přitom rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 4. 2018, č. j. 4 Azs 73/2017-29, v němž bylo uvedeno, že *„[r]ozhoduje-li správní orgán o zajištění cizince za účelem jeho předání do jiného členského státu, je povinen i přes poměrně krátkou dobu (žalovaná o případném zajištění cizince musí rozhodnout do 48 hodin od prvotního omezení na svobodě) se s ohledem na naplnění účelu zajištění a možnou dobu trvání omezení osobní svobody zabývat z úřední povinnosti otázkou faktické a právní uskutečnitelnosti takového předání, tj. i otázkou případných systémových nedostatků azylového řízení ve státě, do kterého má být cizinec předán. Právě uvedené nicméně nelze chápat tak, že by správní orgány musely v každém jednotlivém rozhodnutí o zajištění podle § 129 zákona o pobytu cizinců výslovně zdůvodňovat, zda ve státě (státech), kam má být cizinec předán, k těmto nedostatkům v rámci azylového řízení dochází či nedochází. Pokud účastník řízení systémové nedostatky v řízení o zajištění nenamítal a správní orgán poté, co se touto otázkou zabýval, dospěl k závěru, že k takovým nedostatkům ve státě předání Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z..*

nedochází, případně o nich nepanují ani důvodné pochybnosti, není nutné, aby své úvahy na dané téma v odůvodnění rozhodnutí výslovně uváděl.“ Rozšířený senát rovněž připomněl, že evropský azylový systém je vystaven na zásadě vzájemné důvěry a vyvratitelné domněnce, že každý členský stát je bezpečnou zemí a dodržuje základní unijní práva (srov. rozsudek Soudního dvora EU ze dne 21. 12. 2011, C-411/10 a C-493/10), přičemž s ohledem na tuto zásadu má žalovaná povinnost otázku systémových nedostatků výslovně v rozhodnutí o zajištění vypořádat i bez námítky pouze tehdy, dospěje-li sama k závěru, že takové nedostatky ve státě, kam má být cizinec následně předán existují, případně jsou-li o jejich existenci důvodné pochybnosti (srov. např. i rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 11. 2019, č. j. 1 Azs 226/2019-26, či ze dne 28. 11. 2019, č. j. 7 Azs 150/2019-19).

39. Stručně lze tedy podmínky vyslovené rozšířeným senátem Nejvyššího správního soudu, za jejichž naplnění se žalovaná nemusí v rozhodnutí o zajištění výslovně otázkou existence systémových nedostatků zabývat, shrnout následovně: a) neuplatnění námítky systémových nedostatků v řízení před žalovanou, b) žalovaná poté, co se touto otázkou zabývala, dospěla k závěru, že k systémovým nedostatkům v příslušném členském státu nedochází, a c) o neexistenci takových nedostatků nejsou důvodné pochybnosti.
40. Podle judikatury Nejvyššího správního soudu je tak žalovaná povinna zhodnotit zejména skutečnosti, které jsou jí známy z úřední činnosti či vyplývají z rozhodovací praxe soudů, skutečnosti obecně známé a případné okolnosti konkrétně zmíněné zajišťovanými cizinci. Z těchto hledisek je nezbytné vždy učinit úvahu, zda není předání do konkrétního členského státu vzhledem ke stavu jeho azylového systému *a priori* vyloučené. Teprve v následném řízení o předání se zevrubně ověří, zda je předání cizince do jiného členského státu skutečně realizovatelné (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 3. 2017, č. j. 4 Azs 31/2017-54, ze dne 11. 9. 2018, č. j. 4 Azs 141/2018-21, a ze dne 10. 7. 2020, č. j. 5 Azs 307/2019-22). Možno též připomenout rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 9. 2018, č. j. 4 Azs 141/2018-21, ze kterého se podává, že „[p]ři výkladu čl. 3 odst. 2 dublinského nařízení je nutné respektovat zásadu vzájemné důvěry, která vychází z práva EU. (...) Společný evropský azylový systém byl koncipován na předpokladu, že všechny státy, které se na něm podílejí, dodržují základní práva, a že si členské státy mohou v tomto ohledu vzájemně důvěřovat. Pouze závažná porušení ze strany příslušného státu mohou vést k tomu, že členskému státu, ve kterém byla podána žádost o azyl, by bylo zabráněno v přemístění žadatele do prvně uvedeného státu. (...) Deklarace systémových nedostatků ve vztahu k určitému členskému státu Evropské unie může připadat v úvahu pouze tam, kde je z okolností nutně známých zjišťujícímu orgánu jednoznačné, že dotyčný cizinec nemůže být v souladu s cíly dublinského nařízení zajištěn za účelem předání do tohoto členského státu, protože takové předání by bylo v rozporu s lidsko-právními standardy sdílenými všemi členskými státy Evropské unie (viz rozsudek NSS ze dne 16. 5. 2017, č. j. 1 Azs 96/2017-87).“
41. Soud poté v řešeném případě konstatuje, že z rozhodovací praxe správních soudů, z úřední činnosti, ani z obecně dostupných informací nevyplývají žádné poznatky o tom, že by v Chorvatsku docházelo k systémovým nedostatkům či alespoň relevantním pochybnostem o fungování azylového řízení ve smyslu čl. 3 odst. 2 nařízení č. 604/2013. S ohledem na zjištěné okolnosti nelze ani dovodit, že by žalobcům předáním do tohoto státu EU hrozilo nelidské či ponižující zacházení ve smyslu čl. 4 Listiny základních práv EU, či že by žádosti o mezinárodní ochranu byly v tomto státě posuzovány v rozporu se zásadami azylového práva. Chorvatsko patří mezi demokratické země Evropské unie s fungujícím právním systémem, dodržuje odpovídající standard ochrany lidských práv a je obecně považováno za bezpečnou zemi. Jak přitom mj. s výslovným odkazem na informace Ministerstva vnitra o

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z..

azylovém systému Chorvatska ze dne 16. 8. 2023 (viz obsah spisové dokumentace) uvedla v napadených rozhodnutích již žalovaná, jedná se o stát Evropské unie, který dodržuje lidská práva a je schopen jejich dodržování zajistit, přičemž také umožňuje činnost nezávislým subjektům právě na tato práva dohlížet. Česká republika standardně zahajuje a vede dublinská řízení o předání žadatelů o mezinárodní ochranu podanou v Chorvatsku, a tato předání také realizuje. Žalovaná tak neshledala důvody, na základě kterých by se mohla alespoň domnívat, že v případě Chorvatska dochází k systematickým nedostatkům v azylovém řízení. Ani podmínky žadatelů o mezinárodní ochranu v Chorvatsku nebylo možno považovat za rozporné s čl. 4 Listiny základních práv Evropské unie. Na úrovni Evropské unie ani ze strany Evropského soudu pro lidská práva pak dle žalované nebylo vydáno žádné závazné rozhodnutí, které by aktuálně deklarovalo systematické nedostatky ve věci mezinárodní ochrany či přijímání žadatelů o mezinárodní ochranu v Chorvatsku. Stejně tak ani Úřad Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky nevydal žádné stanovisko o tom, aby se státy Evropské unie zdržely transferu žadatelů o mezinárodní ochranu do Chorvatska. Na základě zohlednění všech nadepsaných skutečností tudíž žalovaná v napadených rozhodnutích srozumitelně uzavřela, že předání žalobců – tj. i nezletilých žalobců c), d) a f) – je reálné, a to v rámci prodloužené doby trvání zajištění. Ostatně i sami žalobci v rámci jejich v žalobě uvedeného značně zobecňujícího statistického výpočtu nevyloučili možnost, že by v posuzovaném případě byla realizace účelu zajištění naprosto vyloučena. K samotnému statistickému výpočtu žalobců soud zároveň pro úplnost poukazuje i na závěry vyslovené v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 5. 2016, č. j. 10 Azs 256/2015-55, že „[p]okud by ze statistik o předávání cizinců za poslední období vyplynulo, že úspěšnost předání byla rovna nule, nelze bez dalšího uzavřít, že i v dalším období neexistuje rozumná šance na realizaci účelu zajištění, tedy předání cizince (...). Na základě takového výkladu statistických údajů by stěžovatelka musela navždy rezignovat na plnění svých zákonných úkolů, neboť v návaznosti na první období s „nulovou úspěšností“ předání by paušálně bylo vyloučené jakékoliv budoucí zajišťování cizinců za účelem jejich předání (srov. přiměřeně rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 3. 2016, č. j. 3 Azs 283/2015-62).“

42. Dle názoru soudu se tak žalovaná otázkou možné existence systémových nedostatků v Chorvatsku, resp. možnosti realizace transferu žalobců do tohoto státu, v napadených rozhodnutích zabývala zcela přezkoumatelně a způsobem odpovídajícím výše popsaným judikturním požadavkům (s odkazem na čl. 3 odst. 2 nařízení č. 604/2013), přičemž v rámci daného hodnocení též nepochybně uvážila (reflektovala) fakt, že se ve věci žalobců jednalo o (širší) rodinu s dětmi.
43. Na tomto závěru poté nic nemění odkaz žalobců na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 2. 2021, č. j. 5 Azs 166/2020-54, neboť v něm byla řešena situace, kdy žalovaná ve svém hodnocení „zcela ignorovala“ skutečnost, že byl stěžovatel b) v době zajištění nezletilý. V tom se tudíž žalobci poukazovaný případ významně odlišuje od nyní projednávané věci, ve které, jak už bylo dříve popsáno, žalovaná seznatelně vycházela z toho, že žalobci c), d) a f) jsou nezletilí.
44. Není též pravdou, že by napadená rozhodnutí byla nepřezkoumatelná v kontextu přijímacích podmínek v Chorvatsku, a to v návaznosti na prosté tvrzení žalobkyně a) v rámci úředního záznamu o podání vysvětlení ze dne 19. 9. 2024, že zde žalobci dostali jídlo a pití, ale bydlení bylo hrozné (tj. byty s rozbitými okny, špinavé a se štěnicemi), a tudíž se do Chorvatska vrátit nechtěli. V napadených rozhodnutích totiž žalovaná s odkazem na rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 11. 3. 2015, č. j. 33 Az 2/2015-31, mj. srozumitelně a jasně uvedla, že snížený komfort z důvodu přetíženosti přijímacích a pobytových středisek

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z..

nelze charakterizovat jako riziko ponižujícího či nelidského zacházení. Současně s odkazem na informace Ministerstva vnitra o azylovém systému Chorvatska ze dne 16. 8. 2023, jakož i žalobci poukazovanou Zprávu AIDA/ECRE, popsala podmínky panující v přijímacích střediscích pro žadatele o mezinárodní ochranu v Chorvatsku – konkrétně v Záhřebu a Kutini. Žalovaná přitom zdůraznila též zjištění, že žalobci setrvali v Chorvatsku toliko jeden den (viz str. 6 odůvodnění namítaných rozhodnutí). Vycházeje z dříve popsaných okolností projednávané věci tak soud dané hodnocení žalované považoval za odpovídající a plně přezkoumatelné.

45. Pouze pro doplnění soud v tomto ohledu upozorňuje také na skutečnost, že žalobce b) – tj. manžel žalobkyně a), naproti jejímu tvrzení k podmínkám v přijímacím středisku v Chorvatsku uvedl, že rodina měla kde spát, s tím, že „se to dalo, byla tam i lékařská péče.“
46. Důvodným soud zároveň neshledal ani naprosto obecný poukaz žalobců na to, že je v případě Chorvatska silně narušen princip vzájemné důvěry vzhledem k dlouhodobé politice zatlačování, když žalobcům v Chorvatsku zjevně bylo umožněno podat žádost o mezinárodní ochranu – tj. nebyli zatlačeni za hranice tohoto státu a azylové řízení v jejich věci probíhalo (viz lustrace v systému EURODAC).
47. Ani tato žalobní tvrzení proto soud neshledal důvodnými.
48. Za zcela mimoběžnou soud v daném kontextu shledal povšechnou poznámku žalobců stran důvodů, které žalobce vedli k opuštění jejich domovské země. Jednak soud v této souvislosti upozorňuje, že předmětem tohoto řízení byl přezkum rozhodnutí, jímž byla žalobcům a), b) a e) prodloužena doba trvání zajištění za účelem jejich předání do Chorvatska, nikoliv do Turecka, a jednak z jejich výpovědi ani nevyplynulo, že by jim v domovském státě hrozilo jakékoliv bezprostřední nebezpečí. Navíc lze upozornit na to, že dle sdělení žalobců a), b) a e) bylo cílem jejich ilegální cesty Německo toliko z důvodu, že je tam podle jejich přesvědčení „čeká lepší budoucnost“.
49. V žalobě bylo žalobci rovněž namítnuto, že mohlo být přistoupeno k uložení mírnějšího alternativního opatření v podobě povinnosti zdržovat se v některém z pobytových zařízení pro uprchlíky.
50. Soud však v této souvislosti ve shodě s žalovanou vyhodnotil, že ve věci nebylo pochyb o tom, že v případě žalobců a), b) a e) došlo k naplnění podmínky vážného nebezpečí útěku ve smyslu čl. 28 odst. 2 nařízení č. 604/2013 a § 129 odst. 4 zákona o pobytu cizinců. Žalobci svým dosavadním jednáním a nelegálním pohybem v schengenském prostoru vyvolali zcela reálnou obavu, že se bez zajištění před svým předáním nebudou na území České republiky zdržovat, ale odcestují do Německa. Jinak řečeno, soudu není vůbec jasné, jak by si vlastně žalobci v praxi uplatnění zvláštních opatření představovali, a to za situace, kdy sami žalobci a), b) a e) jejich účinnost popřeli, když výslovně uvedli, že v případě propuštění ze zajištění chtějí pokračovat ve své cestě do Německa (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 6. 2020, č. j. 5 Azs 107/2020-46, nebo ze dne 6. 4. 2023, č. j. 3 Azs 422/2021-47).
51. Žalovaná se přitom možností uplatnění zvláštních opatření za účelem vycestování dle § 123b zákona o pobytu cizinců v napadených rozhodnutích přezkoumatelným způsobem zabývala, jak už bylo ostatně dříve popsáno. S ohledem na konstatované tak ve věci nepřicházelo v úvahu ani žalobci poukazované zvláštní opatření ve smyslu § 123b odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců spočívající v uložení povinnosti zdržovat se v pobytovém středisku. Jak totiž zletilí žalobci a), b) a e) sami deklarovali, i kdyby tato povinnost byla žalobcům uložena, tito by ji nerespektovali a pokusili by se vycestovat do Německa (srov. Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z..

opuštění přijímacího střediska v Chorvatsku). Zajištění žalobců a), b) a e) proto bylo jedinou možností, jak účinně zabránit zmaření případného předání žalobců do Chorvatska. Umístění žalobců do přijímacího střediska pro žadatele o mezinárodní ochranu tedy nebylo v dané věci relevantní alternativou k umístění do zařízení pro zajištění cizinců, jak již soud vyložil výše. Nadto žádný z nich nebyl na území České republiky žadatelem o mezinárodní ochranu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 4. 2020, č. j. 9 Azs 156/2019-68).

52. Z odůvodnění napadených rozhodnutí tak dle hodnocení soudu jednoznačně vyplývá, že se žalovaná individuální situací žalobců řádně zabývala a jejich případ posuzovala ve světle všech jimi tvrzených i zjištěných konkrétních okolností. Přehledně uvedla skutkové závěry, ke kterým dospěla, jakož i právní posouzení projednávaného případu, a to ve všech relevantních aspektech. Zmínila též úvahy, kterými se řídila, přičemž soud napadená rozhodnutí vyhodnotil jako srozumitelná a splňující kritéria přezkoumatelnosti.
53. Nutno také zmínit, že od prvotního rozhodnutí o zajištění žalobců, které bylo zdejší soudem již dříve přezkoumáno (viz rozsudek ze dne 21. 10. 2024, č. j. 78 A 5/2024-39), tito v nyní podané žalobě ani netvrdili jakoukoliv (relevantní) změnu skutkových okolností, když v zásadě toliko zopakovali už dříve ve věci uplatněnou žalobní argumentaci, aniž by tedy reflektovali konkrétní obsah aktuálně napadených rozhodnutí.
54. Závěrem soud konstatuje, že je naprosto nepřijatelné, aby byl „nejlepší zájem dítěte“ zákonnými zástupci nezletilých žalobců vnímán a vykládán jako jakýsi „neproniknutelný štít“, který by je měl ochránit před následky jejich flagrantního protiprávního jednání, resp. že by žalovaná měla tolerovat jejich nezákonné chování. Takový výklad dle soudu nelze v žádném případě připustit.
55. Vzhledem k veškerým dříve uvedeným skutečnostem tak soud ve věci neshledal důvod pro zrušení žalobou napadených rozhodnutí. Soud proto společnou žalobu žalobců v mezích žalobních bodů vyhodnotil jako nedůvodnou, a tudíž ji podle § 78 odst. 7 s. ř. s. výrokem I. rozsudku zamítl.
56. Současně v souladu s § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. soud výrokem II. rozsudku nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, neboť žalobci neměli ve věci úspěch a žalované náklady řízení nad rámec její úřední činnosti nevznikly, přičemž ta ani jejich náhradu nepožadovala.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, sídlem Moravské náměstí 611/6, 657 40 Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z..

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z..

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Ústí nad Labem 16. prosince 2024

Mgr. Radim Kadlčák v. r.
samosoudce

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z..